

Statistik om isolations- fængsling 2018

Baggrund og datagrundlag

I forlængelse af ændring af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling i forbindelse med varetægt.

I det følgende redegøres for anvendelse af isolationsfængsling i forbindelse med varetægt for år 2018. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger i forbindelse med varetægt* i 2018. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger i forbindelse med varetægt.

Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 14 afsluttede isolationsfængslinger i 2018, jf. tabel 1.

Tabel 1

Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2018.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327
2009	210
2010	127
2011	186
2012	132
2013	55
2014	36
2015	32
2016	37
2017	17
2018	14

Som det ses af tabellen har antallet af isolationsfængslinger varieret noget og har været stærkt faldende i perioden. Frem mod 2006 var antallet forholdsvis konstant efterfulgt af en betydelig reduktion i 2007.¹ Fra 2007 til 2011 har der været nogen variation i antallet af isolationsfængslinger, men herefter har antallet generelt været faldende. I 2018 var antallet på det laveste niveau for hele perioden og knap 40 gange mindre, end hvad det var i 2001.

¹ Faldet i 2007 kan hænge sammen med dels en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at reducere brugen af isolationsfængsling, og dels det efterslæb retsreformen måtte have medført.

Udviklingen i andelen af varetægtsfængslinger med isolation

I 2018 blev 0,3 pct. af de varetægtsfængslede anbragt i isolation, jf. tabel 2, der også viser en betydelig reduktion i andelen af isolationsanbringelser i de senere år.²

Tabel 2

Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2018

Andel varetægtsfængslinger med isolation	
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %
2009	3,2 %
2010	1,9 %
2011	2,8 %
2012	2,4 %
2013	1,0 %
2014	0,7 %
2015	0,7 %
2016	0,9 %
2017	0,4 %
2018	0,3 %

² Beregningerne for årene før 2012 er baseret på ikke-opdaterede oplysninger om påbegyndte varetægtsfængslinger de enkelte år i stedet for – som de efterfølgende år – på opdaterede, afsluttede varetægtsfængslinger. Det betyder, at oplysningerne i tabel 2 ikke er helt sammenlignelige over årene før og efter 2012. Desuden indeholder opgørelserne af varetægtsfængslinger fra år 2012 og frem ikke straksdomme, idet dommen i disse tilfælde sker inden kendelse om varetægtsfængsling, og varetægtsfængslingen alene sker med henblik på fuldbyrdelse af dommen. Andelen af varetægtsfængslinger med isolation i perioden siden 2012 er dog uændret, uanset om straksdomme inkluderes i opgørelsen eller ej.

Varigheden af isolationsfængslinger fordelt efter politikreds

Det samlede antal dages isolationsfængsling i 2018 var på 195 dage³ mod 191 dage i 2017, 950 dage i 2016, 601 i 2015, 681 i 2014, 870 i 2013 og 3.182 i 2012.⁴

I 2018 var varigheden af isolationsfængslingerne i tre tilfælde indtil 7 dage, mellem 8-14 dage i syv tilfælde, mens de resterende fire isolationsfængslinger var af mellem 15-28 dages varighed, jf. tabel 3.

Opdelt efter politikreds varierer andelen af isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger nogenlunde mellem 0 og 1 pct. Hos Midt- og Vestsjællands Politi er det 1,1 pct. af de varetægtsfængslede, der har været anbragt i isolation i 2018, mens denne andel for Fyns Politi er 0,5 pct. og for Københavns Politi, Midt- og Vestjyllands Politi samt Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi er 0,4 pct. For Østjyllands Politi er der tale om en andel på 0,3 pct.⁵

³ Det bemærkes, at det samlede antal dages isolationsfængsling i dette notat beregnes ved at afrunde varigheden af hver enkelt isolationsfængsling til hele dage og derefter lægge dette antal sammen.

⁴ Der sammenlignes i indeværende notat ikke med årene før 2012, da disse oplysninger ikke er helt sammenlignelige med årene efter, jf. også fodnote 2.

⁵ Antallet af varetægtsfængslinger for de enkelte politikredse inkluderer ikke straksdomme, jf. note 2. Af hensyn til sammenlignelighed med tidligere opgørelser, angives i det følgende også andelen af varetægtsfængslinger (inklusive straksdomme) med isolation. For otte af politikredsene ændrer andelen sig ikke fra det, der er angivet i tabel 3, men for Midt- og Vestsjællands Politi ville andelen være 1,0 pct., for Fyns Politi 0,4 pct., for Midt- og Vestjyllands Politi 0,3 pct. og for Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi 0,3 pct.

Tabel 3

Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds, 2018

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i fht. varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage-3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	234	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Østjylland	362	1	0,3 %	0	1	0	0	0	0	0
Midt- og Vestjylland	263	1	0,4 %	0	0	1	0	0	0	0
Sydøstjylland	266	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	302	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Fyn	217	1	0,5 %	1	0	0	0	0	0	0
Sydsjælland og Lolland-Falster	241	1	0,4 %	1	0	0	0	0	0	0
Midt- og Vestsjælland	188	2	1,1 %	0	2	0	0	0	0	0
Nordsjælland	277	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Københavns Vestegn	256	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
København	1.793	8	0,4 %	1	4	3	0	0	0	0
Bornholm	20	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
I alt	4.419	14	0,3 %	3	7	4	0	0	0	0

Kriminalitetens art sammenholdt med antal og varighed af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem antallet af isolationsfængslinger og disses varighed set i forhold til den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for.

Som tabellen viser, er der sammenlignet med 2017 ikke tale om de store ændringer i 2018, når antallet af isolationsfængslinger fordeles efter kriminalitetens art. Størstedelen af isolationsfængslingerne i 2018 angår manddrab eller forsøg herpå, narkotikakriminalitet og våben og eksplosivstoffer, hvilket også gjorde sig gældende i 2017.

Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2018 var 14 dage, mens den tilsvarende varighed i 2017 var 11 dage. Opdelt efter kriminalitetens art ses nogle variationer i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingen i 2017 og 2018. For manddrab eller forsøg herpå havde isolationsfængslingerne i 2018 en gennemsnitlig varighed på 24 dage, mens denne i 2017 var 11 dage. For narkotikakriminalitet varede isolationsfængslingerne gennemsnitligt 11 dage i 2018, hvilket er nogenlunde samme længde som i 2017. Vedrørende våben og eksplosivstoffer er isolationsfængslingernes gennemsnitlige varighed ændret til ni dage i 2018 sammenlignet med 13 dage i 2017.

Tabel 4

Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger, 2017 og 2018.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger							I alt 2017	I alt 2018	Gennemsnit i dage 2017	Gennemsnit i dage 2018
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage - 3 mdr.	over 3 mdr.				
Manddrab og forsøg herpå	1	7	3	0	0	0	0	7	4	11	24
Vold og trusler m.v.	1	1	0	0	0	0	0	1	1	14	7
Seksualforbrydelser	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	15
Narkotikakriminalitet	2	8	0	0	0	0	0	6	4	10	11
Våben og eksplosivstoffer	1	6	0	0	0	0	0	3	4	13	9
I alt	5	22	4	0	0	0	0	17	14	11	14

6

Isolationsfængsling af unge under 18 år

Der var i 2018 ingen tilfælde, hvor en person under 18 år blev isolationsfængslet.

7

Længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge reglerne om isolationsfængsling må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i indtil 4 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (retsplejelovens § 770 c, stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mindst 2 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 3).

De 14 isolationsfængslinger i 2018 angik alle lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Ingen af isolationsfængslingerne har varet længere end den længstetid, reglerne angiver.

Forfatter

Justitsministeriets Forskningskontor

Dato

Marts 2018

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

Email

jm@jm.dk